

מהי הכמות שניתן לטעום ממאכל לבדיקת טעמו ללא ברכה?

הטועם ממאכל כדי לדעת אם צריך לתבלו וכדומה, ואין כוונתו לשים אכילה כלל - אף אם בולע את מה שטועם, אינו מברך. והכמות שנחשבת ל'טעימה': לפני גמר הבישול או האפייה וכדומה - 'רביעית' (86-150 סמ"ק, לשיטות השונות), ולאחר גמר הכנת המאכל - 'כזית' (17-50 סמ"ק). ורשאי לטעום מכמה מאכלים בזה אחר זה ללא ברכה, ובלבד שלא יבלע מאחד מהם יותר מהשיעורים הנ"ל. ויש חולקים. וראה להלן. [שו"ע ב, משנ"ב יג, יד ר"ט, וביה"ל ד"ה עד]

האם למעשה ראוי לטעום ממאכל ללא ברכה?

הטועם ממאכל לשים בדיקת טעמו, אך כוונתו גם לשים הנאה מטעמו, או כדי להשקיט את רעבונו, וכדומה - חייב בברכה. ולדוגמה: הטועם תבשיל בערב שבת כדי לקיים מצות "טועמיה חיים זכו", אף כשכוונתו גם לבדוק את טעמו, צריך לברך. וכתבו הפוסקים שכיון שהדין הנ"ל, שהטועם ממאכל שלא לשים אכילה אינו מברך, אינו מוסכם על כל הפוסקים - ראוי שבשעת הטעימה יתכוין גם להנאת אכילה, ואז צריך לברך לכל הדעות. [משנ"ב יט, ושעה"צ ל; ביאורים ומוספים דרשו, 28]

הטועם מבקבוק של תינוק כדי לבדוק את מידת חומו - האם צריך לברך?

הטועם ממאכל לשים בדיקת טעמו, ואינו בולע, אלא שב ופולט את מה שמכניס לפיו, אינו צריך לברך אפילו כשטועם כמות גדולה. ולפיכך, הלועס מאכל כדי לרסקו לצורך תינוק, או הטועם מבקבוק של תינוק כדי לבדוק את טעמו או את מידת חומו, ואינו מתכוון כלל להנאת אכילה ושתיה - אינו צריך לברך; אך אם בהכרח בולע מעט, דינו כדין הבולע הנ"ל. ובכל מקרה שיש חשש לאיסור 'בל תשחית' בפליטתו - ראוי לבלוע, ולנהוג כדין הבולע הנ"ל. [משנ"ב יז-יח; ביאורים ומוספים דרשו, 29]

אתמול למדנו

- במאכל, אין לברך ברכה אחרונה אלא על כמות של 'כזית'. ובמסקה, אין לברך ברכה אחרונה אלא על כמות של 'רביעית', ויש חולקים, וראוי שלא לשתות כמות שבין כזית לרביעית בפני עצמה.
- יש מהראשונים שמתפקים שמא אכילת 'פְּרִיָה', דהיינו מאכל בצורתו השלמה כפי שנברא וגדל, מחייבת בברכה אחרונה אף כשאין בה כזית, מפני חשיבותה. וספק זה אינו אלא כשמכניס את כל המאכל בשלמותו לפיו, אך אם ריסקו לפני האכילה, או חילקו לשנים, וכדומה - אף אם בָּרַךְ עליו ברכה ראשונה בעודו שלם, אינו נחשב לבריה.

מחר נלמד

- האם דיני הקדימה לברכה הם חובה או 'מעלה'?
- מהו סדר הקדימה לברכה למאכלים שברכתם שווה?
- האוכל תפוח ואגס - האם צריך לברך על התפוח?